

OPINIONSGRUPPEN
FÖR SÄKER
SLUTFÖRVARING

2011-12-05

Synpunkter och förslag från Oss till samrådet för SFR 2

Oss deltog i det samrådsförfarande för allmänheten som inleddes med ett möte den 22 november. Vi vill inkomma med följande synpunkter.

Östhammars kommun, lokala intressegrupper och allmänheten i kommunen har genom samrådsförfarandet i slutförvarsprocessen för högaktivt avfall skaffat sig stor kunskap och erfarenhet. Det är en resurs som vi tycker SKB AB bör ta till vara och utnyttjas maximalt. Därför är det med viss förvåning vi registrerar att SKB AB valt att reducera samrådsprocessen för SFR så mycket. Enligt SKB AB:s planer kommer endast ett möte till att hållas, om ca 1 – 1 1/2 år, vilket vi anser är för lite

Underlaget som presenterades inför mötet var även det ett reducerat och tunt dokument. Utifrån projektets omfattning och karaktär, hade vi förväntas oss ett mer fylligt material. Särskilt med tanke på att det är det enda dokumentet som finns att tillgå för allmänheten och för intresseorganisationer

Då intresseorganisationer och allmänhet inte har inbjudits att delta i den inledande avgränsningsfasen, ser vi denna inlaga som vårt bidrag. Vi vill här presentera ett förslag till vad vi i nuläget vill ska utvecklas i samrådet.

Sammanfattande synpunkter och förslag från Oss

- **Belysning och redovisning av de möjliga juridiska konsekvenserna i miljöprövningen p.g.a. av samlokalisering till redan befintlig anläggning.**
- **Fler samrådsmöten, samt att en preliminär MKB och en slutgiltig säkerhetsanalys, bör ingå i samrådsprocessen.**
- **Att det redovisas hur den långsiktiga säkerheten har viktats i förhållande till t.ex. industriella faktorer i valet av metod och plats.**
- **Alternativa metoder och lokaliseringar måste redovisas i enlighet med miljöbalkens och EG-direktivens krav.**

Processens och projektets juridiska dilemma

Det som gör denna MKB- och prövningsprocess speciell, är att den omfattar hela Loma-verksamheten. Det vill säga utbyggnaden av SFR tillsammans med den redan befintliga SFR-anläggningen. Vi ser att detta har både positiva och negativa effekter för prövningens innehåll och kvalitet.

Det är logiskt att SFR 1 och utbyggnaden med SFR 2 prövas tillsammans, då planerna är att de båda anläggningarna ska vara kommunicerande med varandra. En säkerhetsanalys måste därför självklart omfatta båda anläggningarna tillsammans.

Problem uppkommer i miljöprövningen då det de facto finns en anläggning som utgör förutsättningen för den nu planerade utbyggnaden. Det får konsekvenser då det enligt de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken ska finnas en ekonomisk rimlighet i kraven på skyddsåtgärder och försiktighetsmått. Rimligen kan man inte underkänna en lösning som redan existerar och är godkänd för drift. Det kan innebära att kraven på redovisning av miljölagstiftningens viktigaste komponenter, BAT, alternativa metoder och alternativa lokaliseringar, i praktiken saknar betydelse.

Vi föreslår att detta dilemma måste hanteras i samrådsprocessen. Det kan ske på så sätt att oberoende juridisk expertis redovisar vad som gäller inför prövningen. Avgörande frågeställning är om miljölagstiftningens med dess mål och syften är överordnad annan lagstiftning. Det skulle t.ex. kunna innebära att Loma-projektet i sin helhet först måste underställas en strategisk miljöbedömning, innan prövningen går vidare. Alternativt att prövningen av hela projektet först sker enligt miljöbalkens alla krav, och att den prövningen definierar villkoren för bedömningen enligt kärntekniklagen och gällande föreskrifter.

Utformningen av samrådsprocessen

Den föreslagna samrådsprocessen är allt för kort och reducerad. Vi menar med bakgrund av erfarenheterna från samrådet kring slutförvaret för kärnbränsleavfall att detta samråd även måste innefatta säkerhetsanalysen och ett preliminärt MKB-dokument.

Långsiktig säkerhet

Tillståndsprövningen ska bedöma om den föreslagna lösningen – metoden och lokaliseringen – är den lämpligaste. Centralt i prövningen av SFR är redovisningen och analysen av den långsiktiga säkerheten.

Därför är det viktigt att det i MKB-dokumentet och säkerhetsanalysen tydligt framgår hur den långsiktiga säkerheten har viktats i förhållande till andra faktorer, särskilt industriella faktorer.

Alternativredovisning

En ändamålsenlig alternativredovisning är en central del av MKB-dokumentet och av tillståndsansökan. Den är en av de viktigaste komponenterna för att kunna bedöma och värdera BAT, möjliga miljökonsekvenser och den långsiktiga säkerheten av den föreslagna lösningen.

Vi menar att en alternativ metod måste redovisas, som ger möjlighet att värdera om t.ex. betong som primär barriär är den miljömässigt bästa lösningen. Vidare om en metod som är beroende av aktiva system för att hindra radioaktiva utsläpp är optimalt utifrån långsiktig säkerhet.

Alternativa lokaliseringar måste redovisas. Miljöbalkens lokaliseringsregel är tydlig och definitiv. Att den plats som ger *minst* intrång för människor och miljö *skall* väljas.

Vi vill se en redovisning av de miljömässiga skälen för den valda lokaliseringen. Vi vill också se en redovisning av de alternativa lokaliseringar som övervägts, och de miljömässiga skälen till varför alternativen avförts. Detta ska ge oss möjlighet att värdera t.ex. om en lokalisering under havet, i närheten andra kärntekniska anläggningar och intill skjuvzonen Singö, är den optimala ur perspektivet långsiktig säkerhet.

Kenneth Gunnarsson
Ordf. i Oss